DOMSTOLENS DOM

11. marts 1992 *

I sag C-323/90,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Jörn Sack og Helena Varandas, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Roberto Hayder, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Den Portugisiske Republik ved Luís Augusto Maximo dos Santos, assistente da Faculdade de Direito da Universidade de Lisboa, Luís Inez Fernandes, director do Serviço Jurídico da Direcção-Geral das Comunidades Europeias, og João Carlos Lopes Moreira, revisor-assessor da Direcção-Geral das Alfândegas, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Portugisiske Ambassade, 33, allée Scheffer,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Den Portugisiske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-traktaten, idet den har opretholdt nationale lovbestemmelser, der er i strid med Rådets forordning (EØF) nr. 3632/85 af 12. december 1985 om fastlæggelse af betingelserne for, at en person kan udfærdige en toldangivelse,

* Processprog: portugisisk.

har

DOMSTOLEN

sammensat af afdelingsformanden, F. A. Schockweiler, som fungerende præsident, afdelingsformændene F. Grévisse og P. J. G. Kapteyn samt dommerne G. F. Mancini, C. N. Kakouris, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco, M. Zuleeg og J. L. Murray,

generaladvokat: G. Tesauro
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

efter at parternes repræsentanter har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 7. november 1991,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 13. december 1991,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indgivet til Domstolens Justitskontor den 22. oktober 1990 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Den Portugisiske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-traktaten, idet den har opretholdt nationale lovbestemmelser, der er i strid med Rådets forordning (EØF) nr. 3632/85 af 12. december 1985 om fastlæggelse af betingelserne for, at en person kan udfærdige en toldangivelse (EFT L 350, s. 1, herefter benævnt »forordningen«).

2 Ifølge forordningens artikel 2 kan toldangivelsen udfærdiges af enhver person, som, i henhold til gældende bestemmelser på dette område, for den kompetente

myndighed kan fremlægge eller lade fremlægge den pågældende vare samt alle de dokumenter, der kræves i henhold til bestemmelserne vedrørende den toldprocedure, der anmodes om for denne vare.

3 Forordningens artikel 3, stk. 1, 2 og 3, bestemmer:

»1. Såfremt toldangivelsen udfærdiges skriftligt, kan den i artikel 2 omhandlede person, med forbehold af de øvrige bestemmelser i denne artikel, udfærdige denne toldangivelse:

a) i eget navn og for egen regning

eller

b) i en andens navn og for en andens regning

eller endelig

c) i eget navn, men for en andens regning.

2. Muligheden for at udfærdige den i stk. 1, litra c), omhandlede toldangivelse kan kun bringes i anvendelse, såfremt medlemsstaterne har truffet bestemmelse herom.

3. Såfremt en medlemsstat åbner mulighed for udfærdigelse af den i stk. 1, litra c), omhandlede toldangivelse, kan den forbeholde retten:

a) dels til at udfærdige toldangivelser i en andens navn og for en andens regning

b) dels til at udfærdige toldangivelser i eget navn, men for en andens regning

for personer, der som selvstændige erhvervsdrivende udfærdiger toldangivelser enten som hovederhverv eller som bierhverv.«

4 Ifølge forordningens artikel 6, litra a), er forordningen ikke til hinder for at anvende medlemsstaternes bestemmelser, hvorefter retten til, i overensstemmelse med artikel 3, stk. 3, som toldklarerer at udfærdige toldangivelser enten i en andens navn og for en andens regning eller i eget navn, men for en andens regning, forbeholdes personer, der er bemyndiget hertil af de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat på de betingelser, som denne har fastsat, navnlig vedrørende de nødvendige faglige kvalifikationer og de garantier, der anses for nødvendige for udøvelsen af dette erhverv.

5 Ifølge artikel 426 i det portugisiske lovdekret nr. 46311 af 27. april 1965 (herefter benævnt »toldreformen«) kan alene autoriserede speditører udfærdige toldangivelser i eget navn, men for en andens regning. Toldangivelser i en andens navn og for en andens regning kan udfærdiges af både autoriserede speditører og alle andre personer. Toldreformens artikel 433, stk. 4, bestemmer imidlertid, at personer, som optræder i vareejerens navn og for dennes regning, ikke kan repræsentere mere end én mandant. Dette krav udelukker således, at andre personer end autoriserede speditører i erhvervsmæssigt øjemed kan udfærdige toldangivelser i en andens navn og for en andens regning.

6 De i Portugal for transitspeditørvirksomheder gældende retsregler blev indført ved lovdekret nr. 43/83 af 25. januar 1983. Lovdekretets artikel 7, stk. 4, indeholder et forbud mod, at disse virksomheder udfærdiger toldangivelser.

7 Sagens parter er uenige om fortolkningen af denne bestemmelse. Kommissionen mener, at den indebærer et absolut forbud mod, at transitspeditørvirksomheder udfærdiger toldangivelser for en andens regning. Heroverfor har den portugisiske regering gjort gældende, at forbuddet kun vedrører disse virksomheders erhvervsmæssige udøvelse af toldklareringsvirksomhed, og at virksomhederne derfor — i lighed med alle andre personer — kan udfærdige toldangivelser i en andens navn

og for en andens regning, forudsat at de kun repræsenterer en mandant ad gangen.

8 Hvad nærmere angår sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

9 Kommissionen har til støtte for sin påstand gjort gældende, at ovennævnte lovdekrets artikel 7, stk. 4, ikke respekterer alternativbestemmelsen i forordningens artikel 3, stk. 3[1]. Efter at have understreget, at sidstnævnte bestemmelse åbner mulighed for, at medlemsstaterne kan forbeholde en bestemt gruppe erhvervsdrivende ret til at udfærdige én af de to i bestemmelsen omhandlede toldangivelser, har Kommissionen anført, at enhver interesseret erhvervsdrivende i det foreliggende tilfælde skal kunne anvende den mulighed, der ikke er forbeholdt de autoriserede speditører, nemlig udfærdigelsen af toldangivelser i en andens navn og for en andens regning.

10 Kommissionen har tilføjet, at denne konstatering ikke kan afkræftes på grundlag af den portugisiske regerings fortolkning af bestemmelsen i det omhandlede lovdekret, hvorefter transitspeditørvirksomhedernes mulighed for — som alle andre personer — at udfærdige toldangivelser i en andens navn og for en andens regning gøres betinget af, at de ikke repræsenterer mere end én mandant ad gangen. Kommissionen har her henvist til, at forordningens artikel 3, stk. 3, ikke indeholder en begrænsning af denne art, og at disse virksomheder derfor i givet fald må kunne udfærdige de pågældende toldangivelser i erhvervsmæssigt øjemed.

11 Heroverfor har den portugisiske regering anført, at den alternative mulighed i forordningens artikel 3, stk. 3, er tilgodeset. Toldreformens artikel 426 bestemmer nemlig, at alene autoriserede speditører har ret til at udfærdige toldangivelser i eget navn og for en andens regning, og at alle andre personer, dvs. også transitspeditørvirksomheder, kan udfærdige toldangivelser i en andens navn og for en andens regning. Ifølge den portugisiske regering er det forhold, at alene autoriserede speditører kan udfærdige toldangivelser for flere mandanters regning, og at de i

1 — O. a: Dette alternativ er ikke udtrykt i den danske version, der anvender ordene dels ... dels.

praksis har eneret til at handle i erhvervsmæssigt øjemed, ikke i strid med forordningen, idet denne ikke foreskriver, at transitspeditørvirksomheder skal have adgang til at virke som toldklarerere. Regeringen mener tværtimod, at forordningens artikel 6, litra a), udtrykkeligt giver mulighed for at opretholde kravet om faglige kvalifikationer for så vidt angår toldangivelser.

12 I denne forbindelse bemærkes for det første, at forordningens artikel 3, stk. 3, ikke tillader, at en erhvervsgruppe forbeholdes retten til et af de to i bestemmelsen omhandlede repræsentationsforhold. Nationale regler, der indeholder et absolut forbud mod, at visse andre virksomheder end netop denne gruppe udfærdiger toldangivelser for en andens regning såvel i eget som i en andens navn, tager ikke hensyn til den alternative mulighed, der er foreskrevet i artikel 3, stk. 3, og er derfor i strid med forordningen.

13 Det bemærkes herefter, at uanset den fortolkning, der skal anlægges af de omhandlede portugisiske lovbestemmelser, kan kravet efter forordningens artikel 3, stk. 3, kun opfyldes, såfremt der reelt er adgang til at udøve den ikke-forbeholdte virksomhed. Bestemmelsen skal nemlig sikre, at importørerne af varer ikke med henblik på toldangivelsen er forpligtet til udelukkende at henvende sig til autoriserede speditører, som medlemsstaten har forbeholdt den ene af de to typer repræsentationsforhold, men at de har en vis frihed til at vælge mellem forskellige kategorier af konkurrerende erhvervsdrivende.

14 Denne frihed ophæves imidlertid, når en medlemsstat forbyder alle andre virksomheder end autoriserede speditører — som har fået eneret på den ene af de to typer repræsentationsforhold — at udøve den anden type repræsentationsforhold i erhvervsmæssigt øjemed. Et sådant forbud beskytter autoriserede speditører mod enhver effektiv konkurrence fra andre virksomheder og sikrer dem derved et faktisk monopol på at udfærdige toldangivelser for en andens regning.

15 Det skal i denne forbindelse understreges, at de faglige kvalifikationer som omhandlet i forordningens artikel 6, litra a), kun vedrører den erhvervsgruppe, som en medlemsstat i henhold til artikel 3, stk. 3, har meddelt eneret til at udøve et af de to typer repræsentationsforhold. Artikel 6, litra a), giver således ikke mulighed for at bestemme, at virksomheder, som ikke tilhører denne erhvervsgruppe, kun kan udøve den anden type repræsentationsforhold, såfremt det ikke sker i erhvervsmæssigt øjemed.

16 Det må imidlertid fastslås, at de portugisiske toldbestemmelser forbeholder autoriserede speditører retten til at udfærdige toldangivelser i eget navn og for en andens regning og samtidig forbyder andre virksomheder i erhvervsmæssigt øjemed at udfærdige toldangivelser i en andens navn og for en andens regning.

17 Heraf følger, at Den Portugisiske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til forordningen, for så vidt som toldreformens artikel 426 og artikel 7, stk. 4, i lovdekret nr. 43 af 25. januar 1983 afskærer transitspeditørvirksomheder fra i erhvervsmæssigt øjemed at indgive toldangivelser i en andens navn og for en andens regning.

Sagens omkostninger

18 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Den Portugisiske Republik har tabt sagen og bør derfor betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) **Den Portugisiske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i medfør af Rådets forordning (EØF) nr. 3632/85 af 12. december 1985 om fastlæggelse af betingelserne for, at en person kan udfærdige en toldangivelse, idet den har opretholdt artikel 426 i lovdekret nr. 46311 af 27. april 1965 og artikel 7, stk. 4, i lovdekret nr. 43/83 af 25. januar 1983, for så vidt som disse bestem-**

melser afskærer transitspeditørvirksomheder fra i erhvervsmæssigt øjemed at indgive toldangivelser i en andens navn og for en andens regning.

2) **Den Portugisiske Republik betaler sagens omkostninger.**

Schockweiler Grévisse Kapteyn Mancini

Kakouris Moitinho de Almeida Díez de Velasco Zuleeg Murray

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. marts 1992.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

F. A. Schockweiler
Afdelingsformand, fungerende præsident